

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Michaelis Ritii Neapolitani De regibus Francor[um] lib. III

Riccio, Michele

Basiliae, 1517

Michaelis ritii neapolitani, de regibvs vngariae, liber primvs

[urn:nbn:de:bsz:31-270905](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-270905)

MICHAELIS RI-

TII NEAPOLITANI, DE REGIBVS VN
GARIAE, LIBER PRIMVS.

Hunni
Vngri.

Cumania
hodie
Madouia

Longo-
bardi.

Dietrich
von Bern

VALENS in urbe rerum potieba-
tur, & Damasus erat Pontifex
eius nominis primus, uel ut alij
sentiunt Flauij Iustini principa-
tu, qui Iustiniano successit, an-
no salutis trecentesimo septua-
gesimo tertio, Scythia ges Hun-
ni, quos aliqui uocant Vngros
assumptis Cheme, Chadichia-
q; Germanis, & Bela ducibus, relictis patrijs sedibus, ad ar-
matorum decies cetum & octoginta milia, cum liberis, uxo-
ribusque, & supellectili iumentisque & omni pecore, supera-
ta Maetide, quo primum delati sunt, Gothorum fines oc-
cuparunt. deinde Bessos, Sudalos, & utramq; Cumaniam,
scilicet albam, nigramque qua Madouia nunc appellatur,
& Rutenos in ditionem redegerunt, traiectoq; Tanai, iuxta
Pannoniam castra posuerunt, ad ripas amnis Titij. Tene-
bant eo tempore Pannoniam Longobardi, cum capti fa-
cie, locorumq; ubertate Hunni eam sibi perpetuam sedem
designant. Ea re comperta Macrinus, qui Pannonia, Dal-
matia, Thraciaque, & Macedonia praeerat, is cum per lit-
teras ab imperatore petisset auxilia, Detricus Veronensis,
qui Germaniam unde oriundus erat, obtinebat, belli socius
ei datus est. Et iam conuenerant ad Potentiam secundum
fluminis

fluminis Danubij ripam, ciuitatem, deque ratione belli con-
 sultando multos absumpsere dies, ab hoste nihil metuen-
 tes, interiecto Danubio, qui non facile transitum dabat. In-
 terim distentis utribus & spiritu plenis Hunni Danubium
 constrauerant, iniecta que materia ueluti per pontem traie-
 cerant in alteram ripam, ac Romanos inopinantes adori-
 untur, eorumque multos subita re percussos interemerunt.
 Dietricus autem Macrinusque collectis ex fuga qua super-
 erant copijs hosti se opponunt, conferraque manu dubio
 Marte utrinque acerrime pugnatum est, usq; ad uesperam,
 cum Romani Barbaros in fugam uertunt, iterumq; Danu-
 bium traicere qua prius arte compulerunt, amissis uno ex
 ducibus Cheme, centumque uiginti quinque milibus in acie
 desideratis. Nec incrueta Romanis ea uictoria fuit. Nam
 ducenta decemque milia suorum amiserunt. Postridie Ro-
 manus exercitus Tulnam uersus iter fecit. Ea re comperta
 Hunni traiecto Histro castra posuerunt unde Romani di-
 scesserant. commilitonum pridia caesorum cadauera more
 Scythicorum tumulauerunt in uia militari, locusque ex re
 Cheueoza dictus, hodieque mutatis syllabis Cheazo no- Cheueo/
za.
 minatur. His rebus Hunni confectis aduersus hostes per-
 gunt, instauratoque praelio fundunt, caeduntque in campo
 Chesmaurilis, tantisque utrinq; animis concursum, ut Ma-
 crinus unus ex ducibus Romanis, Bela, Chemes, & Cadi-
 chia ceciderint Hunnorum duces. Hunni tamen ex hac
 uictoria tota Pannonia potiti sunt. Anno salutis itaque
 quadringentesimo primo, post eorumque in Pannoniam
 aduentum duodetrigesimo, Hunnorum omnium con-
 sensu, Rex Atthila creatus est, quem Hunni gentiliter Atthila:
 r 2 Ethele

**Insigne
Atthilæ.** Etheleuocant. Is Hunnorū primus in Pannonia Rex, acris ingenij uir, rei militaris peritissimus, ingentis animi, corpore robustus, in hoste fallendo callidus, habitu, cæterisque, domi, forisque splēdidus, insigne gestabat asturem ex accipitrū genere coronatum. Decies centena armatorum millia præter gregarios sub eo meruisse traditur. In epistolis, diplomatis tibusq; ita se inscribebat,

**Al's Ben/
detruc.** ATTHILA FILIVS BENDEVCVM NEPOS MAGNI NEMBROTH, NVTRITVS IN ENGADI. DEI GRATIA REX HVNNORVM, MEDORVM, GOTHORVM, DACHORVM, METVS ORBIS, ET FLAGELVVM DEI. Fuit Atthilæ frater nomine Buda, cui regni portionem concessit quicquid ab amne Titio ad Tanaim usq; interiacet, exercituq; ducto, Mesiam, Achaiamq; & Macedoniam, ac utranq; Thraciam redegit in potestatem. Motus ea re Gepidarum rex Ardaricus, Marcomanni, Sueuique, Sginadi, Erulicq; & Turingi ultro in Atthilæ ditionem uenerunt. Exinde Germaniæ fines ingressus, Atthilas obuiū habuit Sigismundum Cōstantiæ Principem, cum ualida Germanorum manu, quem tamen ad Basileam prælio uictum fugauit, expugnataq; Argentina, muros urbis diruit, ac solo æquauit, ut inde Stralsburg appellata sit. Excissæ per idem tempus Auxona, Bisontum, Cabilo, Lingonēsis, & Lugdunum sunt ab Atthila, qui profectus Aurelios urbem circum sedit, & si tertiam copiarum partem miserat aduersus Soldanum Miromanum, qui Bethicæ fines atreçtabat. Ethius interea patricius in Atthilam comparauerat ingētes copias, in eiusq; belli societatem Theodericum Gothorum regem pellexerat, Atthilæ frustrato consilio, qui Theodericū sollicitabat,

Buda.

**Sigismundus
Cōstantiæ
princeps.
Argentina
diruta.
Stralsburg.**

Ethius.

citabat, om̄iq; studio conabatur ad se traducere. Vnde coactus Atthila ab Aurelijs abduxit exercitum in campū Cathalonicum, qui Campania nunc appellatur, in quo Cathalonensis urbs est. Eodem duxit agmen Ethius, qui præter legiones Romanas auxilia Cathorum, regisque Theodorici, Merouæum tertium Gallorum regē, Saxones, Sarmatasq; & Britones, aliosq; præterea multos in castris habuit. Atthila primo missitandis ultro citroq; legationibus specie petendæ pacis & induciarum rem differre tentabat, quo ad reliquam exercitus partem a Bethica reuocaret. Eius cōsilium non sefellit Ethium, qui absissa pacis spe, prælio decernere properabat, anteq̄ omnes Atthilæ copiae conuenirēt, & primo leuibus usi certaminibus, ira demum gliscente, cum non possent animi militum contineri, necesse fuit Atthilæ præter animi sententiam iniquo suo tempore manum conferere. Quod unum licuit auguriorum fidem secutus certamen ad serum diei distulit, eo quoq; consilio ut si uictoria penes hostem fuisset, noctis interuentu, fugæ daretur occasio. Collatis itaq; signis, diu æquo Marte pugnatur, donec Atthilæ cessit exercitus. Occubuerunt in eo prælio Merouæus Gallorū rex, & Theodericus Gothorum. Publica opinio est ad hominū centum octoginta milia utrinq; cecidisse. Theorismū autem Theoderici filius audita morte patris ad intericionem persequi Atthilam iurauit. Quod ubi comperit Atthilas ephippiorum, sellarumue struem componi iussit, imperauitq; suis, ut si quando conscenderet eum rogam, facem subderent. mallebat enim suorum manu perire, quam uiuus in hostium potestatem uenire. Sed Ethius ueritus ne Theorismundus, Atthila deletō deficeret ab amicitia Romanorum,

Campania.

Merouæi cades.

Theorismundus.

manorum, suasisit ut antequam Theorismundus in Atthilam grassaretur, regni res constitueret, in quo fratris cupiditatem non iniuria deberet habere suspectam, quæ res effecit ut Atthila reparatis uiribus Gallos adoriretur, urbemque

Treceæ.

Treucarum uicinitate in Campania, intra quam ductus est a diuo Lupo episcopo. mouebatur enim Lupus Atthilæ titulo, quod flagellum dei se diceret. inde reuersus ad urbem Remorum, uastata prius omni regione expugnauit ac diripuit, ab eoq; Remorum Pontifex Nicasius, ac eius soror Eutropia sanctitate uitæ maximi crudeliter interempti martyrum, Diuorumq; numerum auxerunt, Sunt qui tradant Vrsulam regis Britannia filiam cum uirginum undecim milibus dum secundo Rheno ueheretur, in Atthilæ milites incidisse, cum forte Agrippinam urbem quæ Colonia nunc dicitur obsiderent, ab eisq; trucidatas omnes, ideoq; relatas in cælum. Subegit insuper Atthila totam fere Galliam, Lothoringiamque, mox in Pannoniam redijt, eiusq; fratrem Budam sua manu iugulauit per causam, quod is in se nouas res molitus esset, armisq; depositis apud Sicambriam, quam Budam uocant, quinquennio quieuit. Inde mouens per Stiriam, Dalmatiamq; populabundus Salonas, Spalatum, Iaderamq; & Sibinicum, ceterasq; maris Adriatici uastauit urbes, Aquileiam per tres obsedit annos donec edixit ut equitum suorum quisque ex quatuor ephippis ligneis sellis unam coniceret in fossam, congestoq; ingenti acervo immitti ignem iussit, eoque incendio labefactatis, corruptisque iam mœnibus, augurioque Ciconia confirmatus, undique inuadit urbem. Acriter aliquandiu ad mœnia pugnatum. Sed cum Hunni sellis integri succederent, oppidaniq;

Remi.
Nicasius.
Vrsula.

remorum, uastata prius omni regione expugnauit ac diripuit, ab eoq; Remorum Pontifex Nicasius, ac eius soror Eutropia sanctitate uitæ maximi crudeliter interempti martyrum, Diuorumq; numerum auxerunt, Sunt qui tradant Vrsulam regis Britannia filiam cum uirginum undecim milibus dum secundo Rheno ueheretur, in Atthilæ milites incidisse, cum forte Agrippinam urbem quæ Colonia nunc dicitur obsiderent, ab eisq; trucidatas omnes, ideoq; relatas in cælum. Subegit insuper Atthila totam fere Galliam, Lothoringiamque, mox in Pannoniam redijt, eiusq; fratrem Budam sua manu iugulauit per causam, quod is in se nouas res molitus esset, armisq; depositis apud Sicambriam, quam Budam uocant, quinquennio quieuit. Inde mouens per Stiriam, Dalmatiamq; populabundus Salonas, Spalatum, Iaderamq; & Sibinicum, ceterasq; maris Adriatici uastauit urbes, Aquileiam per tres obsedit annos donec edixit ut equitum suorum quisque ex quatuor ephippis ligneis sellis unam coniceret in fossam, congestoq; ingenti acervo immitti ignem iussit, eoque incendio labefactatis, corruptisque iam mœnibus, augurioque Ciconia confirmatus, undique inuadit urbem. Acriter aliquandiu ad mœnia pugnatum. Sed cum Hunni sellis integri succederent, oppidaniq;

Aquileia.

stauit urbes, Aquileiam per tres obsedit annos donec edixit ut equitum suorum quisque ex quatuor ephippis ligneis sellis unam coniceret in fossam, congestoq; ingenti acervo immitti ignem iussit, eoque incendio labefactatis, corruptisque iam mœnibus, augurioque Ciconia confirmatus, undique inuadit urbem. Acriter aliquandiu ad mœnia pugnatum. Sed cum Hunni sellis integri succederent, oppidaniq;

nullam alicunde sperarent opem, capta urbs est, atque in
 omnem sexum aetatemq; sauitum, praeterquam si qua praer-
 stantia formae puella, uictoris libidini seruabatur. Id cum
 matrona quaedam honesto loco nata, pulcherrimaque au-
 disset, ex aedium fastigio in uortices subiecti amnis se praer-
 cipitauit, ne a turpissimo hoste uim pateretur. Excidium
 Aquileiae urbi Venetiarum dedit originem, scribunt enim **Venetia-**
 quidam, ciues Aquileiae, proximarumque urbium pleros- **ru origo.**
 que dum belli pericula timerent, cum omni familia ac su-
 pellectili ad Riuum altum traiecisse, securos Hunnorum.
 quippe quos usu nauigiorum carere probe scirent. Euerfa
 Aquileia Patauium, Veronam, Vicentiam, & Brixiam,
 Cremonam, Bergomum, Mantuamque, & Ferrariam, to-
 tam denique Aemiliam usque ad Rauennam Hunni im-
 perata facere coegerunt. Rauennates Atthilae portas ape-
 ruerunt, sua su Ioannis eorum Pontificis. Atthilas ab omni
 iniuria temperauit, nisi quod urbis portas derici, certam
 que moenium partem dirui iussit, qua ingredi, egredique
 posset. inde Mediolanum profectus occisis ad internitio-
 nem ciuibus, urbem deripuit, ac solo aequauit. Aequa Tici- **Ticinum**
 no clades illata, quod oppidum mutato priore nomine,
 Papiam uocant. Positis castris inter confluentes qua Min-
 cius influit in Padum, agitare secum cepit an Romam
 agmen raperet. Ardebat enim inexpiabili in Romanos
 odio, sed Alarici Gothorum regis exemplo terrebaratur, qui
 non ita multo post urbem uastatam diem clausit. Interea
 Pontifex maximus uictus assiduus Romanorum preci-
 bus ad Atthilam ex urbe uenit, quem Rex obuiam progres-
 sus humanissime excepit, omniaque Pontifici quaecunque
 petijt

petijt ultro concessit, itaq; Pontifex in urbem redijt. Atthila
 Rauennam. Expressisq; a Ioanne Pontifice sexaginta mar-
 chis auri in eum, omnesq; Arrianae sectae capitali supplicio
 animaduertit. Itaq; Italica praeda, opimisq; spolijs onustus
 in Pannoniam se recepit, uxoremq; superduxit regis Bactria-
 norum nomine Milzolph, & si plures alias habebat in mati-
 monio. Cunj; nuptiales epulas apparatussime celebrasset, li-
 berius solito crapulatus, in cubiculum se recepit, erumpente
 q; e naribus sanguine in os dormientis extinctus est, anno
 aetatis centesimo uigesimo quarto, regni sui quadragesimo
 quarto. Ex pluribus Atthilae iam defuncti filijs inter se de re-
 gni successione duo certauerunt, alter nomine Chaba, quem
 suscepit ex Honorij filia Constantinopolis imperatoris, al-
 ter Aladarius ex matre ducis Saxoniae filia. Detricus Vero-
 nensis inter primos Atthilae praefectos, ac pleriq; omnes Ger-
 maniae Principes Aladario fauebant, Hunni Chabam regem
 salutauerant. Vterq; apud suos aliquandiu regnauit, donec
 magnis undiq; comparatis copijs, in Sicambriae finibus acri-
 praelio caesis externis militibus, Hunni inter se pugnauerunt
 ad dies fere quindecim cum maxima sua clade. Chaba, qua-
 uis Aladarius in acie ceciderat, ipseq; uictor initio uideba-
 tur, impar hostium uiribus cum sexaginta fratribus & Hun-
 nis uiginti quinque reliquis ad Honorium cofugit, apud quem
 moratus annis tresdecim, neglecta imperij parte, quam ma-
 ternus auus Honorius ei pollicebatur, ad antiquos maioru
 suoru lares in Scythiam redijt. ubi Bendetruc aui paterni con-
 iugio duxit uxorem ex Corosimouoru familia, duosq; susce-
 pit liberos, Edemen & Ed, nec ita multo post excessit e uita.
 Pannoniae non magna manus Hunnorum substitit, hodie
 q; causa

Atthilae
 mors.
 Chaba:

Aladario.

q; causa discriminis appellantur Siculi. Deinde siue quod *Siculi.*
 ea regio uacua cultoribus ob ingentes belli clades fuit, siue
 quod Marotus miles Pollonius bellica uirtute clarus, ab At
 thila Mesia Vulgariaq; & Santepoluch impositus, Vnga
 ris imperauit aliquandiu, proprium non habuit regem do
 nec anno salutis septingentesimo quadragesimo quarto, re/
 lictis Hunni sedibus suis rursus effusi cum liberis uxoribus/
 q; omniq; suppellectili septifariam diuisi, sub totidem Duci/
 bus in Pannoniam redierunt, ubi primo aduentu benigne
 recepti, nihil hostile moliebantur. Postea Santepoluch ar
 mis eiecto fines occuparunt, ita tamen ut quisq; partem sua
 fortiretur. Ex septem ducibus quos diximus unus Seijta pri *Seijta.*
 mus ad fidem Christi traducere tetauit Hunnos, cum mul
 tos Christiani generis homines in exercitu haberet, & in his
 Adeodatum ex familia sancti Seuerini in regno Siciliae no
 bilissima, qui duo coenobia statuit in Pannonia, alterum
 cognomento de Tara, alterum de Parato, regemque Ste
 phanum eius nominis primum, qui postea consecratus est
 ab Alberto Racensi Pontifice baptizatum, die Lustrico de *Tata.*
 sacro fonte leuauit. unde Tara ab ipso Rege honoris causa
 appellatus est, & enim Tatam gentiliter illi patrem uocant,
 ex quo monasterium quod Adeodatus extruxit De Tara
 cognominatum dicitur. Sub eisdem ducibus in Germa
 nia, Gallia, & Italia plurima moliti, tantum praedas ex agris
 egerunt.

LIBRI PRIMI FINIS.

S